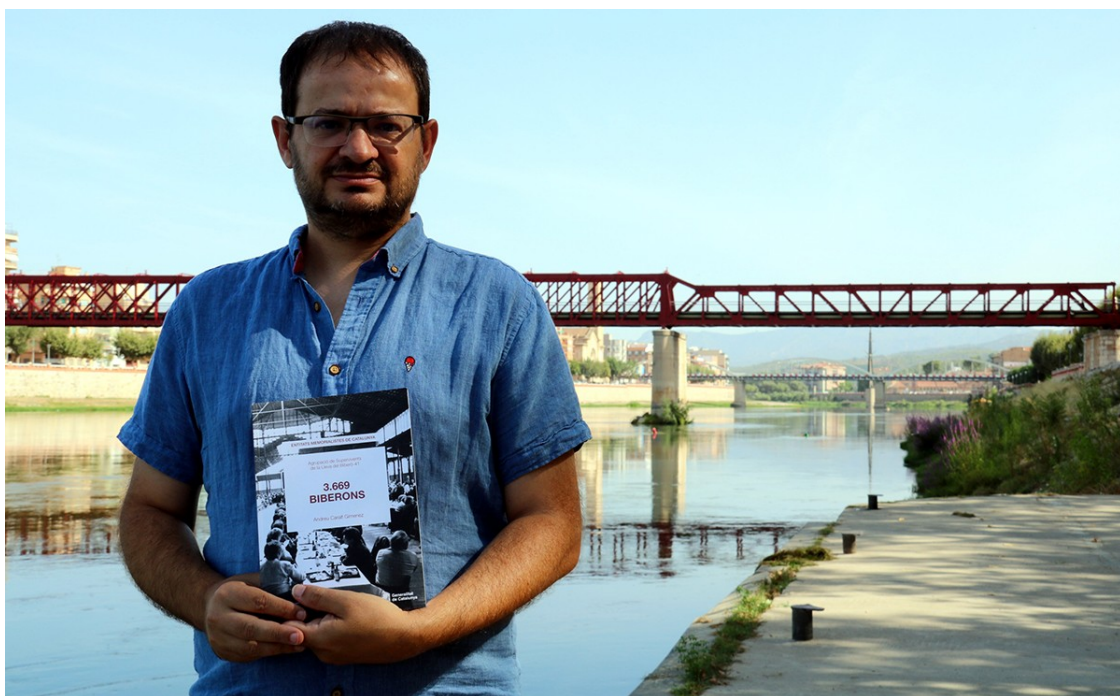

Andreu Caralt: «Ningú coneixeria l'epopeia dels biberons, si ells mateixos no l'haguessin promogut»

El periodista repassa en el seu darrer llibre la història dels més de 30 anys d'activitat de l'Agrupació de Supervivents de la Lleva del Biberó-41

Andreu Caralt, amb el seu darrer llibre, '3.669 biberons: història de l'Agrupació de Supervivents de la Lleva del Biberó-41'. | ACN / A. Ferràs

El periodista Andreu Caralt acaba de presentar *3.669 biberons: història de l'Agrupació de Supervivents de la Lleva del Biberó-41*, un llibre que repassa la feina d'aquesta entitat, creada el 1982 pels mateixos biberons i que va culminar la seva activitat l'any 2014, davant la mort de la majoria dels seus impulsors. L'obra forma part d'una col·lecció de llibres sobre la història d'entitats de memòria de Catalunya promoguda per la subdirecció general de Memòria, Pau i Drets Humans.

Caralt ha estat el primer investigador a accedir a l'arxiu complet de l'associació, lliurat recentment a l'Arxiu Nacional de Sant Cugat del Vallès. Més enllà de les vivències personals d'aquests joves soldats, el periodista ha volgut deixar constància del "gran esforç" que, durant tres dècades, han fet els biberons supervivents per rebre el reconeixement que els corresponia, a ells i al seu sacrifici, i també per fer un darrer intent per recuperar una joventut que els van arrencar i destrossar. "Si no hagués estat per ells, no s'haguessin aixecat els monuments, ni escrit llibres i obres de teatre. Ningú coneixeria la seva epopeia. Van ser ells mateixos que ho van promoure", ha remarcat Caralt.

Primer pla del periodista Andreu Caralt, mostrant la portada del seu darrer llibre al costat del riu Ebre a Tortosa. Foto: ACN / A. Ferràs

La desmemòria històrica sobre la Guerra Civil i la dictadura franquista és una de les vergonyes de l'actual democràcia al nostre país. El silenci, l'oblit i la indignitat s'han apropiat de la nostra història recent per ignorar les persones que en van ser víctimes. Entre milers de soldats oblidats, hi ha també els nens de la guerra del conflicte espanyol: joves de 17, 18 i 19 anys, empesos a lliurar les dues pitjors batalles, al final de la guerra, a l'Ebre i al Segre; adolescents obligats a sacrificar les seves vides i regalar la seva joventut a una lluita que no els pertocava. "Molts tenien pensaments més infantils que no pas madurs, no havien sortit mai de casa seva i tenien una relació molt propera amb les seves mares", ha destacat Andreu Caralt, autor del llibre sobre

l'entitat de la Lleva de 41.

Amb l'arribada de la democràcia, alguns dels supervivents dels biberons del 41, que van anar a la guerra amb 18 anys, es van agrupar i van crear l'associació. Caralt creu que més enllà de deixar testimoni de les seves vivències, el que van intentar amb l'agrupació va ser "recuperar la seva joventut perduda". De fet, els estatuts de l'Agrupació de Supervivents de la Lleva del Biberó-41 no concedeixen la possibilitat que hi hagués relleu generacional i amb la mort i envelliment dels darrers fundadors, l'entitat va deixar d'organitzar activitats l'any 2014, tot i que el seu president, Pere Godall (un dels dos únics impulsors que ha pogut entrevistar Caralt en el seu llibre, juntament Pere Morera), va seguir participant en algun esdeveniment puntual fins a la seva mort, el mes de març del passat 2016.

"No hi ha hagut relleu generacional, la feina feta acaba amb els biberons i, quan per raons d'edat s'han mort o no han tingut capacitat per seguir organitzant-se, l'agrupació ha deixat d'existir", ha explicat el periodista. Malauradament, "ningú agafarà el testimoni de la seva història viva", com sí ha passat amb altres entitats com l'Amical de Mathausen o l'Associació d'Aviadors de la República. "Els biberons van voler viure la vida quan va arribar la democràcia i recuperar la vitalitat. La van crear -l'agrupació- ells per a ells i donar-li relleu era secundari", ha explicat l'autor del llibre.

La feina silenciosa

Tot i que es van guanyar a pols tots els reconeixements i homenatges que els van fer en vida, l'agrupació de biberons supervivents del 41 també va fer molta feina desconeguda, i que relata Caralt en el seu llibre, després de remenar els arxius de l'entitat. Els biberons van ser els primers a exhumar una fossa a la zona del Merengue, entre Camarasa i Balaguer, van ajudar moltes famílies a buscar els seus desapareguts, amb casos exitosos de soldats morts trobats i retornats als seus, i també van crear una secció d'acompanyament per ajudar-se entre ells i donar assistència als supervivents malalts que estaven sols.

L'agrupació es va crear el 1982 i va tenir la seva època de màxima esplendor i activitat entre el 1987 i 1993. "Amb el pas dels anys i els biberons fent-se grans, és a partir de la dècada dels 2000 quan, curiosament, cada vegada tenen més reconeixement de la societat i cada vegada són menys. En els últims anys s'han fet pel·lícules, obres de teatre i llibres, oment en què, com ells deien, estaven a les últimes", ha lamentat Caralt.

El llibre del periodista porta per títol '3.669 biberons'. La xifra és un homenatge a tots ells però és el número de biberons que es van associar tot i que n'hi va haver molts més. Alguns no es van apuntar mai per raons múltiples i alguns ni la coneixien, com ha corroborat Caralt. De fet, els dos últims biberons s'inscrivien a l'entitat el 2013, un any abans de tancar-la.

Els valors que promovia l'agrupació eren clars: el pacifisme, la companyonia, la germanor, la reconciliació i el catalanisme -entès com la defensa de la llengua i les tradicions catalanes-. Per a sorpresa de molts, no era una associació laica. De fet, els estatuts marcaven com a condició la celebració d'una eucaristia en els homenatges i actes que feien i van fer diferents romeries al monestir de Montserrat.

La feina pendent

L'autor del llibre, Andreu Caralt és periodista i treballa des de 1999 al Diari de Tarragona, a les Terres de l'Ebre. Caralt s'ha especialitzat en memòria històrica i ha impulsat el mitjà digital Diari de Guerra, a més d'una empresa turística basada en aquesta temàtica. Coneixedor expert de la Guerra Civil i la repressió franquista al territori, està convençut que encara hi ha molt camí per recórrer i un paper fonamental l'han de tenir les escoles, com fan països com França i Alemanya, on la visita a espais històrics, com els camps de concentració, és obligatòria per als estudiants.

"La segona Guerra Mundial és l'episodi més extraordinari que ha patit la humanitat en els últims segles. L'impacte va ser enorme i s'ha d'estudiar i conèixer. En alguns països europeus ho tenen clar, però Espanya i Catalunya les persones de la meua generació no vam estudiar la Guerra Civil a l'escola i vam estudiar els visigots o la revolució francesa. Hi hauria d'haver un canvi de prioritats. Els espais, les associacions i els organismes públics que ho poden mostrar, hi són i poden aportar als alumnes ensenyances importants per afrontar la vida", ha remarcat Caralt. "Queda molt camí a recórrer en el camp educació però també en el camp dels estudis. Sembla que s'hagi escrit tot però queden moltes microhistòries per contar", ha insistit.